

gemeente Rheden

NOTA

SPORT & BEWEGEN

2019-2026

GEWIJZIGDE VERSIE 15 APRIL 2019

BRON | POSBANK CROSS-DUATHLON

INHOUD

	INLEIDING.....	4
1	SPORTEN EN BEWEGEN IN RHEDEN.....	6
	1.1 STAND VAN ZAKEN.....	7
	1.2 TRENDS & ONTWIKKELINGEN.....	10
	1.3 WETTELIJKE TAKEN.....	11
2	SPORT- EN BEWEEGBELEID 2019 EN VERDER.....	12
	2.1 AMBITIE.....	13
	2.2 DOELEN.....	13
	2.3 UITGANGSPUNTEN.....	13
3	SPEERPUNTEN.....	16
	3.1 STIMULEREN VAN SPORTEN EN BEWEGEN ONDER DOELGROEPEN.....	17
	3.2 SPORT –EN BEWEEGVOORZIENINGEN.....	24
	3.3 VITALE SPORTVERENGINGEN –EN AANBIEDERS.....	28
4	UITVOERING, MIDDELEN & RANDVOORWAARDEN.....	30
	4.1 UITVOERING IN SAMENHANG.....	31
	4.2 DOORONTWIKKELING GEMEENTELIJK SPORTBEDRIJF.....	31
	4.3 FINANCIËN.....	32

INLEIDING

Dat sporten en bewegen leuk, gezond, gezellig is, is voor veel mensen geen nieuws. Wekelijks staan duizenden ouders en kinderen op het veld voor een competitiewedstrijd bij hun vereniging. Voor de één is het dé kans om zijn krachten te meten met andere fanatiekelingen, voor de ander een moment om vrienden te ontmoeten. De Veluwe is een prachtig gebied voor rust én uitdaging, bijvoorbeeld in activiteiten als hardlopen, wandelen of fietssport. Voor anderen is de sportschool de ideale omgeving om zichzelf in conditie te houden. Soms is de gezelligheid bij het gezamenlijke kopje koffie na de tijd is de grootste winst. Hoe dan ook, sport en bewegen vervult een belangrijke rol in ons leven.

Sport en bewegen is een geweldig middel om maatschappelijke doelen te bereiken. Denk aan het bevorderen van gezondheid in het algemeen, en het stimuleren van een gezonde leefstijl in het bijzonder. Het geeft energie om mee te doen en te participeren. En zorgt ervoor dat we elkaar blijven ontmoeten.

In deze nota lees je hoe de gemeente Rheden de kracht van sport en bewegen wil benutten. Samen met partners uit sport, onderwijs, zorg, bedrijfsleven, welzijn, natuur, toerisme, recreatie wil de gemeente zoveel mogelijk mensen stimuleren om te sporten en bewegen. **Op naar 75% deelname aan sport of bewegen in 2026!**

We richten ons op:

- 1 |** Stimuleren van sporten en bewegen onder verschillende doelgroepen
- 2 |** Behouden en door ontwikkelen van sport- en beweegvoorzieningen
- 3 |** Werken aan vitale sportverenigingen -en aanbieders

AANLEIDING

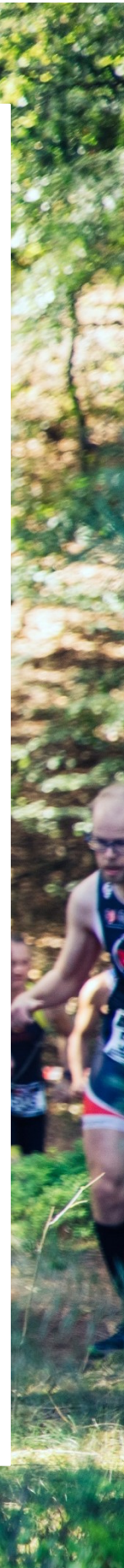
De laatste jaren zijn er belangrijke ontwikkelingen in de samenleving. Denk aan de snelle digitalisering, de stijgende levensverwachting en de veranderende sportbehoefte. Om goed in te kunnen spelen op deze veranderingen is het tijd voor een update van onze visie op sport en bewegen. De laatste sportnota eindigde in 2012 ('Winnen of Verliezen' – Nota Sportstimulering). De tweede aanleiding is de doorontwikkeling van de gemeentelijke organisatie, met name de toekomstige rol van het gemeentelijke Sportbedrijf. Op moment van schrijven onderzoeken we hoe we het Sportbedrijf in de toekomst positioneren. Daarvoor is het belangrijk een visie op recente maatschappelijke ontwikkelingen én doelen en speerpunten voor de toekomst te hebben.

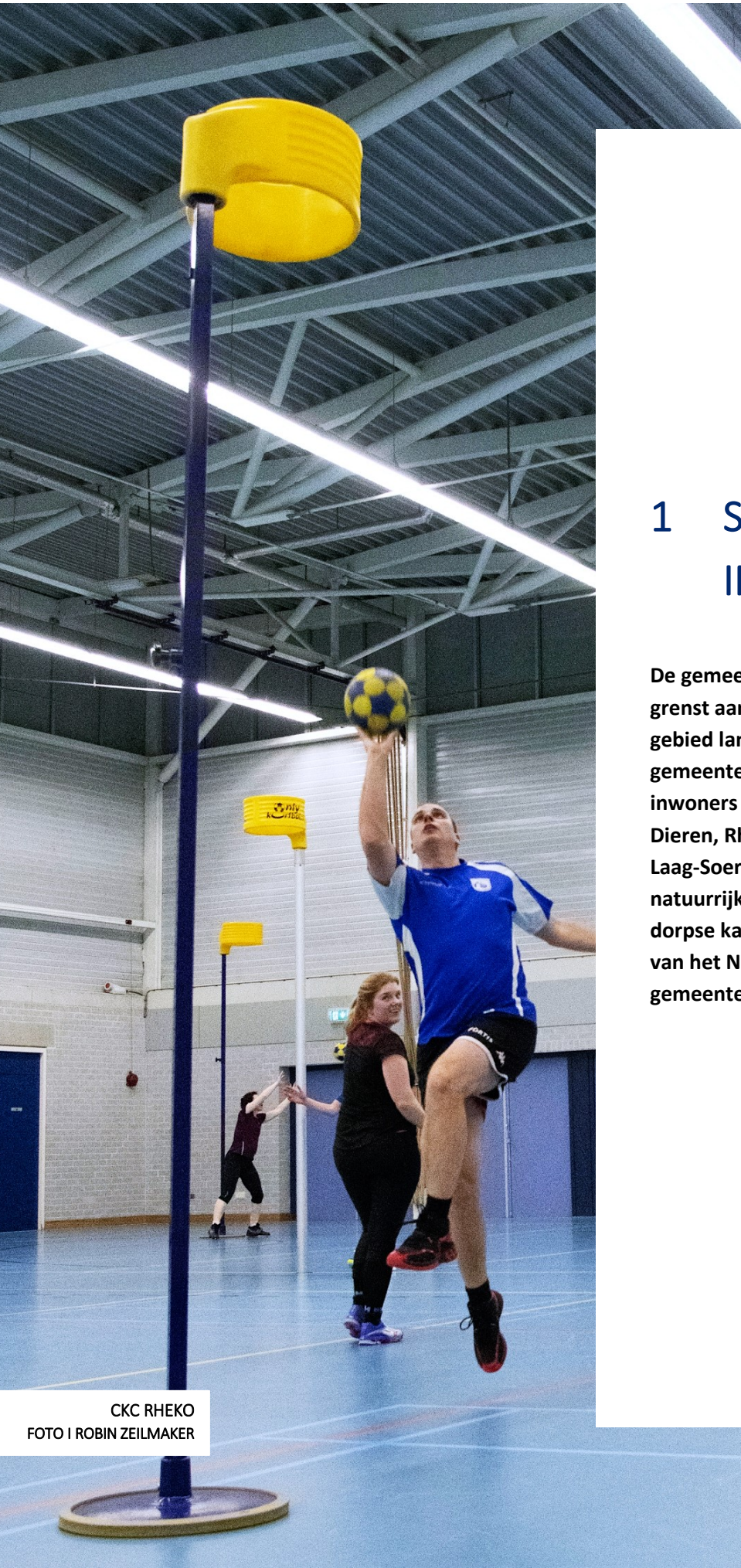
AANPAK

Veel partners hebben meegedacht en input geleverd voor deze nota. Circa 150 bestuurders, gebruikers en professionals van onder meer verenigingen, scholen en zorgverleners hebben deelgenomen aan individuele interviews over de toekomstige rol van het Sportbedrijf. Begin 2019 hebben partners in een interactieve sessie en in een consultatieronde meegedacht over het toekomstige beleid. Eerder gingen we bij de ontwikkeling van het Meerjarenbeleidskader Sociaal Domein 'Meedoen' al in gesprek over sport en bewegen. En voor de gemeenteraadsverkiezingen in 2018 vond er op initiatief van een groep bestuurders een sportdebat plaats. Deze momenten hebben belangrijke input opgeleverd, waarvoor dank aan al deze partners.

OPZET NOTA

Als eerste geven we een beeld van de stand van zaken op het gebied van sport, bewegen en gezondheid. In hoofdstuk 2 presenteren we de ambitie, doelstellingen, en uitgangspunten voor het beleid. Die lichten we in hoofdstuk 3 verder toe. Tot slot vertellen we in hoofdstuk met welke middelen en binnen welke randvoorwaarden we het kader uitvoeren.

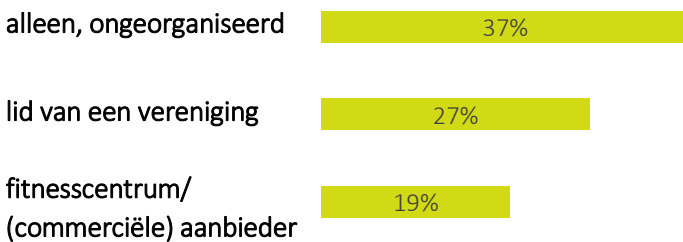
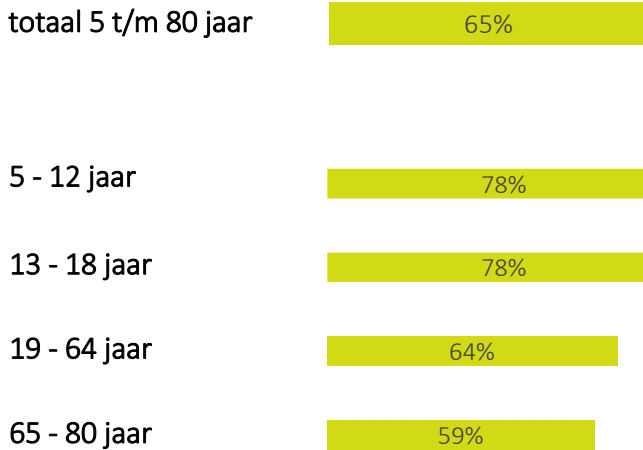
1 SPORTEN EN BEWEGEN IN RHEDEN

De gemeente Rheden ligt in de provincie Gelderland, grenst aan Arnhem en strekt zich uit over een lang gebied langs Nationaal Park Veluwezoom. De gemeente telt ruim 43.000 inwoners. Met 18.000 inwoners is Velp de grootste kern, gevolgd door Dieren, Rheden, De Steeg, Ellecom, Spankeren en Laag-Soeren. In de gemeente vind je groene en natuurlijke buitengebieden, in combinatie met het dorps karakter van de 7 kernen. Een groot gedeelte van het Nationaal Park Veluwezoom ligt in de gemeente.

SPORTDEELNAME

NEDERLAND | 2018

TOP 10 BEOEFENDE SPORTEN

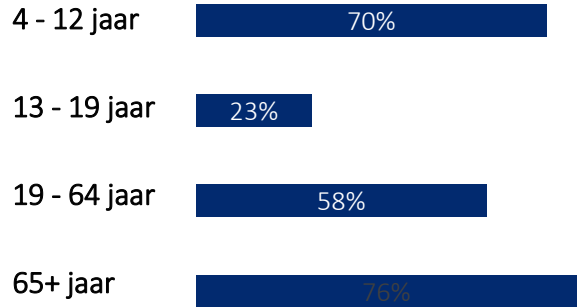
NEDERLAND | 2018

1 FITNESS (INDIVIDUEEL)	
2 WANDELSPORT	
3 ZWEMSPORT	6 WIELRENNEN/TOERFIETSEN
4 HARDLOPEN	7 FITNESS (GROEP)
5 VOETBAL	8 DANS
	9 TENNIS
	10 YOGA

BEWEEGDEELNAME

RHEDEN | 2016 - 2017

MOTORISCHE ONTWIKKELING

NEDERLAND | 2017

percentage kinderen dat onvoldoende scoort op motorische test

Bronnen

- Landelijke sportdeelname Index 2018 (NOC*NSF)
- Rapportage lidmaatschap sportverenigingen gemeente Rheden 2017 (Kennis- en Informatiesysteem NOC*NSF)
- GGD Gelderland-Midden: Integrale Jeugdrapportage 2017 en

SPORT- EN BEWEEGDEELNAME

De wekelijkse **deelname** aan **sport** ligt in Nederland hoog en stijgt de laatste jaren. In 2018 sportte 65% van de Nederlanders minstens vier keer per maand. De sportdeelname in Rheden is vergelijkbaar met Nederland. Met 'sport' bedoelen we: activiteiten waarvoor je je fysiek inspant, die vaste regels kennen en veelal in competitieverband gedaan kunnen worden. Denk bijvoorbeeld aan hardlopen, wielrennen, voetbal, tennis en hockey.

De **bewegdeelname** laat een ander verhaal zien. Nederlanders zijn Europees kampioen zitten. 62% van de Nederlanders van 15 jaar en ouder zit dagelijks meer dan 5,5 uur op het werk, op school of thuis op de bank. 25% van de Nederlanders zelfs meer dan 8,5 uur. Bij 'bewegen' gaat het om fysieke bezigheden in het algemeen. Hier vallen ook activiteiten als wandelen, fietsen naar school of werk, tuinieren en huishouden onder. 70% van de Rhedense kinderen haalt de Nederlandse norm voor voldoende bewegen. Op de middelbare school is dit nog slechts 23%. In de leeftijden daarna stijgt dit percentage weer: 58% bij de 19-65 jarigen en 76% onder 65+'ers. De percentages zijn vergelijkbaar met de regio Gelderland-Midden.

MOTORISCHE ONTWIKKELING

De motorische vaardigheden van kinderen zijn de laatste twintig jaar verslechterd. Bijna een kwart van de Nederlandse kinderen scoorde in 2017 onvoldoende op motorische testen¹. Kinderen spelen minder buiten en zitten vaker achter een scherm. Dat kan voor blessures en minder bewegen op latere leeftijd zorgen. De digitalisering kunnen we ook als kans zien om kinderen meer aan het bewegen te krijgen.

¹ MQ-Scan, 2017

SPORT- EN BEWEEGAANBOD

GEZONDHEID

We zien gezondheid steeds meer als het vermogen om met de fysieke, mentale en sociale uitdagingen van het leven om te gaan. Ziekte of een beperking staan niet langer centraal, maar juist veerkracht en mogelijkheden om mee te doen. De meeste inwoners van Rheden voelen zich (zeer) gezond. Het percentage is vergelijkbaar met de regio Gelderland-Midden.

Er zijn ook verschillende uitdagingen de komende jaren:

- De levensverwachting stijgt, en we leven langer in goede gezondheid. In 2040 voelen we ons 4 jaar langer gezond. Echter, de verschillen tussen mensen met een hoge en een lage sociaaleconomische status worden groter. Nederlanders met een hoger inkomen en theoretische opleiding zijn vaker bewust bezig met gezond leven.
- Het aantal mensen met een chronische aandoening (zoals diabetes, artrose of hart- en vaatziekten) neemt naar verwachting toe in Nederland: van 8,5 miljoen in 2015 naar 9,8 miljoen in 2040.
- Het aantal mensen met overgewicht stijgt. In 2040 is naar verwachting 62% van de 18+'ers te zwaar.
- 43% van de volwassenen, en 44% van de ouderen in Rheden voelt zich sociaal eenzaam (mist vrienden, kennissen en collega's).²

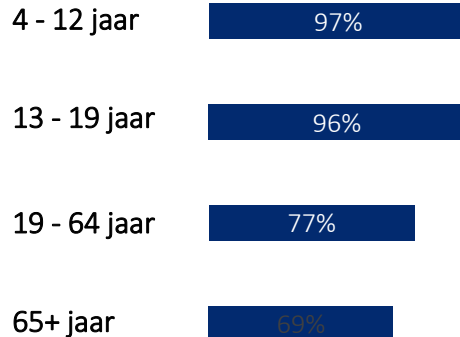
LEEFSTIJL

Een gezonde leefstijl heeft veel invloed en kan klachten op latere leeftijd voorkomen. Factoren als sport en bewegen, voeding, roken en alcoholgebruik krijgen ook steeds meer aandacht, bijvoorbeeld in het Nationaal Preventie Akkoord. Werken aan je leefstijl, onder begeleiding van sport- en voedingsprofessionals wordt vanaf 2019 vergoed vanuit de basis zorgverzekering.

² Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2018, RIVM

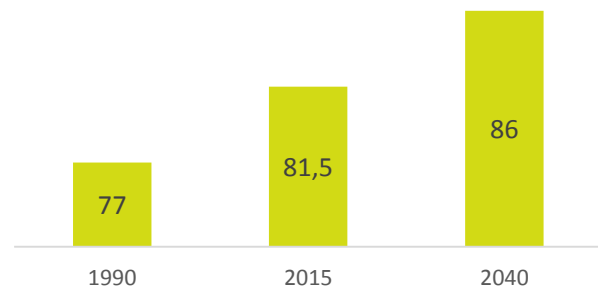
ERVAREN GEZONDHEID

RHEDEN | 2016 - 2017

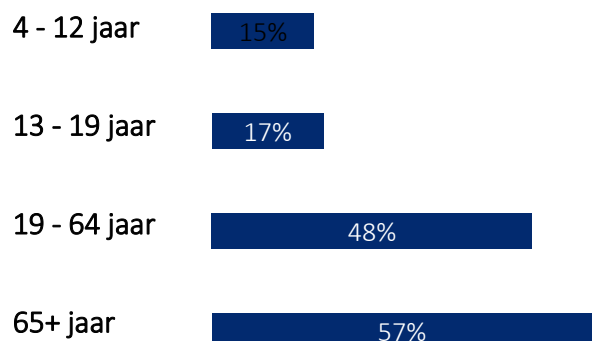
LEVENSVRWACHTING

NEDERLAND

OVERGEWICHT

RHEDEN

1.2 TRENDS & ONTWIKKELINGEN

DE BEVOLKING VERANDERT

* De gemeente Rheden telt in 2018 43.500 inwoners. Het aantal jongeren tot 25 jaar blijft stabiel, terwijl het aantal ouderen (65+ jaar) met bijna 20% toeneemt in de periode 2018-2035.³

* Rheden springt eruit als het gaat om vergrijzing: van de 382 gemeentes in Nederland bezet Rheden de 23^e plek bij aantal 65-plussers (26%)⁴.

DE SPORT VERANDERT

* Sport en bewegen wordt vaker ingezet als middel om doelen op gebied van gezondheidsbevordering, participatie, sociale cohesie, leefbaarheid, inburgering, citymarketing en economie te halen.

* Er vindt vaker samenwerking plaats tussen sport(verenigingen), onderwijs, kinderopvang, inwonersinitiatieven, de zorg en het bedrijfsleven.

DE SPORTER VERANDERT

* Mensen sporten vaker ongebonden, op zelf gekozen tijden en locaties. Ze hebben behoefte aan flexibiliteit en vrijblijvendheid, in combinatie met kwalitatief goede voorzieningen en begeleiding. Sporten zoals fitness, wandelen, zwemmen en hardlopen vormen de top 4 van meest beoefende sporten in Nederland.

* Mensen hebben nog steeds behoefte aan 'samen' sporten en bewegen. We organiseren het alleen anders. Bijvoorbeeld via een Whats-App groep in plaats van een ledenadministratie.

DE SPORTVERENIGING VERANDERT

* Door de veranderende sportbehoefte en kritische consument hebben veel verenigingen te maken met teruglopende ledenaantallen, tekort aan vrijwilligers en afnemende betrokkenheid van leden.

* Steeds meer sportverenigingen worden maatschappelijk actief/actiever. Een sportvereniging die extern gericht is, een vernieuwend aanbod heeft, samenwerkt met maatschappelijke partners (*bijv. onderwijs, zorg*) en een professionele organisatie kent, heeft de toekomst.

DE RUIMTE VOOR SPORT EN BEWEGEN VERANDERT

* Sportaccommodaties worden steeds vaker multifunctioneel gebruikt. Bijvoorbeeld door kinderopvang of zorgverleners.

* We gebruiken de openbare ruimte vaker voor sport en bewegen. Denk aan wandelen, fietssport, hardlopen en bootcamp. Of evenementen zoals de Posbankloop, Gelre Jutberg Trail en Vael Ouwe Fietstocht.

* De eisen aan accommodaties worden hoger. Onder meer op het gebied van duurzaamheid, toegankelijkheid en wensen van sporters.

DE ROL VAN DE OVERHEID VERANDERT

Nederland beweegt naar een participatiesamenleving. Steeds meer landelijke taken zijn gedecentraliseerd en komen bij de gemeente terecht. Zoals de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), Jeugdwet en Participatiewet.

³ Primos Prognose, ABF Research

⁴ Bevolkingsopbouw 2018, CBS

1.3 WETTELIJKE TAKEN

De gemeente heeft een aantal wettelijke verplichtingen als het gaat om sport, bewegen en gezondheid:

RUIMTE VOOR BEWEGINGSONDERWIJS

Voor het basis- en primair onderwijs moet de gemeente voorzien in ruimte voor gymonderwijs voor een vastgesteld aan uren per week. Dit is vastgelegd in de 'Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Rheden 2015'.

SPORTEN MET EEN BEPERKING

Overheden moeten volgens het 'VN-verdrag voor rechten van personen met een handicap' (2016) personen met een handicap in staat stellen om deel te nemen aan recreatie, vrijetijdsbesteding en sportactiviteiten. Onder andere door te zorgen voor toegankelijke sportlocaties.

GEZONDHEID

In algemene zin is de gemeente verantwoordelijk om bij te dragen aan de opzet, uitvoering en afstemming van preventieprogramma's, onder meer voor gezondheidsbevordering (Wet Publieke Gezondheid). Programma's die deelname aan sport en bewegen stimuleren vallen daar ook onder.

Hoewel de wettelijke verplichtingen niet uitgebreid zijn, staat de meerwaarde van sport voor de samenleving niet ter discussie. Die onderkent en omarmt de gemeente. Daarom blijft de gemeente sport en bewegen faciliteren en ondersteunen, breder dan alleen de wettelijke taken.

2 SPORT- EN BEWEEGBELEID

2019-2026

We winnen veel met sport en bewegen. Door sportief bezig zijn voel je je goed en gelukkig. Het is leuk om te doen. Je ervaart plezier, spanning, competitie en gezelligheid. Daarnaast houdt het ons fit en gezond, het geeft energie en zelfvertrouwen om mee te doen, het levert nieuwe contacten op én bevordert schoolprestaties. Sport heeft daarnaast een economische waarde en creëert werkgelegenheid.

De kracht van sport en bewegen is dus groot, op verschillende terreinen. Dat draagt bij aan het geluk van inwoners en Global Goal 3 - Goede gezondheid en welzijn.

3 GOOD HEALTH
AND WELL-BEING

2.1 AMBITIE

Daarom vinden we het belangrijk dat zoveel mogelijk mensen meedoen aan sport en bewegen. De komende jaren voeren we een proactief en activerend beleid. De ambitie van Rheden is:

In 2026 neemt 75% van de inwoners deel aan sport of bewegen⁵

Het gaat om wekelijkse deelname aan sport: activiteiten waarvoor je je fysiek inspant, vaak vaste regels kent en veelal in competitieverband plaatsvindt. Of om dagelijks voldoende bewegen. Daar horen activiteiten als fietsen, wandelen, tuinieren en spelen in de woonomgeving bij.

Uit gesprekken met verschillende betrokken verenigingen en organisaties blijkt dat zij de ambitie onderschrijven en belang hechten aan een stip op de horizon. Ook zien zij kansen voor de gemeente om in samenwerking met hen meer op het gebied van sport- en beweegstimulering te doen.⁶

2.2 DOELEN

In het coalitie akkoord 2018 'Rheden geeft energie' hebben de coalitiepartijen verschillende doelen en geformuleerd. We vatten ze hier samen tot drie hoofddoelen. Deze doelen staan de komende jaren in het teken staan van de ambitie:

1 | Stimuleren van sporten en bewegen onder verschillende doelgroepen

2 | Behouden en door ontwikkelen van sport -en beweegvoorzieningen

3 | Werken aan vitale sportverenigingen –en aanbieders.

⁵ Sportdeelname: wekelijkse deelname aan sport. Activiteiten waarvoor je je fysiek inspant, vaak vast regels kent en veelal in competitieverband plaatsvindt. NOC*NSF stelt vanaf 2019 de landelijke meting van sportdeelname op gemeenteniveau beschikbaar. We onderzoeken of we deze meting periodiek in de gemeente Rheden kunnen doen.

Beweegdeelname (Nederlandse Norm Gezond Bewegen): om een

2.3 UITGANGSPUNTEN

ROL VAN DE GEMEENTE

De omslag van verzorgingsstaat naar participatiesamenleving is in volle gang. De gemeente maakt ruimte voor initiatieven van inwoners, buurten, verenigingen, maatschappelijke organisaties en bedrijven. Verbinden, stimuleren en faciliteren zijn de rollen die de gemeente voor zich ziet.

Verbinden Er zijn al veel voorzieningen, verenigingen, activiteiten en programma's. De gemeente wil de verbinding tussen alle betrokken partijen vergroten. Denk aan verbinding van maatschappelijke organisaties met verenigingen om specifieke doelgroepen te bereiken, samenwerking tussen verenigingen en aanbieders onderling, of het verbinden van zorg en sport. Ook de betrokken partijen en inwoners geven aan deze rol voor de gemeente te zien.

Stimuleren Veel inwoners redden zichzelf, hebben plezier in sporten en bewegen en organiseren zichzelf. Er zijn ook doelgroepen die extra hulp nodig hebben. Onder die doelgroepen wil de gemeente deelname aan sport en bewegen extra stimuleren.

Faciliteren Door sportvoorzieningen in stand te houden en op meer indirecte wijze kennis en capaciteit beschikbaar te stellen. Ook wanneer mogelijk via regelgeving, bijvoorbeeld door aanpassing van bestemmingsplannen, of verlenen van vergunningen voor evenementen.

goede gezondheid te behouden is het gewenst tenminste 5 dagen per week minimaal 30 minuten matig intensief te bewegen (volwassenen). Voor kinderen, jongeren en mensen met overgewicht geldt 60 minuten per dag. Voor het monitoren van de beweegdeelname maken we gebruik van de cijfers van de GGD Gelderland-Midden.

⁶ Stakeholdersonderzoek Sportbedrijf Rheden – oktober 2018

INTEGRAAL

Sport en bewegen staat in verbinding met veel verschillende beleidsterreinen. Denk aan de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), Jeugd, Participatie, Volksgezondheid, Toerisme & Recreatie, Vastgoed, Veiligheid, Ruimtelijke Ontwikkeling, Groen en Speelvoorzieningen. Sport en bewegen zetten we ook in om doelen op verschillende beleidsterreinen te halen. Bijvoorbeeld bij participatieprogramma's, waarin sport en bewegen mensen energie, zelfvertrouwen en een fit gevoel geven, op weg naar betaald werk, dagbesteding, ontmoeting en ontspanning.

Andersom hebben sport en bewegen andere beleidsterreinen nodig. Bijvoorbeeld bij de inrichting van een openbare ruimte die uitnodigt tot bewegen. De gemeente wil integraal werken. Sport en bewegen verbinden met lokale partijen uit zorg, sport, onderwijs, bedrijfsleven, welzijn en meer is vanzelfsprekend!

RELATIE MET LANDELIJKE EN REGIONALE PROGRAMMA'S

In Nederland houden zowel overheden (rijk, provincies en gemeenten) als sportorganisaties (NOC*NSF, sportkoepels en sportbonden) zich bezig met de verschillende opbrengsten van sport en bewegen. Een aantal belangrijke en interessante ontwikkelingen en programma's zijn:

Omgevingswet De nieuwe omgevingswet (2021) legt een sterke link tussen de leefomgeving en andere beleidsterreinen, waaronder gezondheid. We werken al zoveel mogelijk volgens het gedachtegoed van de nieuwe omgevingswet. Zo krijgt een beweegvriendelijke omgeving aandacht in de structuurvisies voor de dorpen en de Omgevingsvisie voor het buitengebied.

Gelderland Sport! De provincie wil het Gelderse sportklimaat versterken door in te zetten op sportevenementen, open sportclubs & vitale sportparken, routenetwerken, sportieve buitenruimte, talentontwikkeling en aangepast sporten. We sluiten ons aan als partner bij dit Gelders Sportakkoord.

Nationaal Sportakkoord Een gezamenlijk plan van de minister, sportorganisaties, gemeenten, maatschappelijke organisaties en bedrijven met daarin vijf ambities voor sport en bewegen:

- 1) Inclusief sporten en bewegen, 2) Vaardig in bewegen, 3) Duurzame sportinfrastructuur, 4) Vitale aanbieders en 5) Positieve Sportcultuur. Uit het plan volgen maatregelen die we lokaal kunnen benutten. Zoals uitbreiding van de rijksbijdrage voor combinatiefuncties en buurtsportcoaches.

BRON I DE POSBANKLOOP

3 SPEERPUNTEN

In dit hoofdstuk zijn de drie doelen verder uitgelegd. Ook geven we richtlijnen voor de uitvoering.

- 1 | Stimuleren van sporten en bewegen onder verschillende doelgroepen**
- 2 | Behouden en door ontwikkelen van sport –en bewegvoorzieningen**
- 3 | Werken aan vitale sportverenigingen –en aanbieders**

3.1 STIMULEREN VAN SPORTEN & BEWEGEN ONDER VERSCHILLENDE DOELGROEPEN

Eén formule om deelname aan sport en bewegen te stimuleren bestaat helaas niet. De motieven om wel of niet te sporten lopen uiteen, voor bepaalde groepen is er meer of minder geschikt en toegankelijk aanbod, de financiële mogelijkheden variëren per persoon en verschillende doelgroepen vragen om een eigen benadering. Daar willen wij op blijven inspelen.

De sport- en beweegdeelname stijgt de laatste jaren, Rheden gaat daarin mee en dat is positief. Dat willen we behouden. Wel zijn er specifieke doelgroepen waar de deelname achter blijft en winst te halen valt, zoals jongeren, mensen met een beperking en mensen met een lagere sociaaleconomische status. Bepaalde doelgroepen activeren we extra om deel te nemen aan sporten en bewegen. We richten ons op jeugd, senioren en kwetsbare groepen.

KINDEREN 4-12 JAAR

Kinderen spelen en sporten graag. Ze hebben er plezier in en kunnen hun talenten ontdekken. De sportdeelname ligt bij deze leeftijdsgroep ook het hoogst. Toch spelen kinderen steeds minder en zitten vaker achter een scherm. De motoriek van kinderen neemt de laatste 20 jaar af. En 1 op de 10 kinderen in Rheden heeft overgewicht. Als kinderen vroeg in aanraking komen met sport en bewegen, is de kans groot dat ze hun leven lang blijven sporten. Sport en bewegen helpen bovendien bij het aanleren van een gezonde leefstijl en normen en waarden.

DOEL

De sport- en beweegdeelname van kinderen blijft minimaal gelijk ten opzichte van 2017.

We stimuleren dat kinderen het plezier in sporten en bewegen ontdekken, hun talenten kunnen ontwikkelen en motorisch vaardig zijn. Daarmee leggen zij een basis voor een leven lang bewegen.

UITVOERING

1 | Creëren van een gezonde en beweegvriendelijke omgeving

Samen met scholen, kinderopvang, BSO en verenigingen besteden we structureel aandacht aan gezonde voeding in pauzes, tijdens lessen, bij activiteiten en in sportkantines. We ondersteunen scholen die het schoolplein beweegvriendelijk in willen richten, als speel- en beweegplek voor de school en de wijk.

DVOV VELP
FOTO | BEN GAL SPORTFOTOGRAFIE

2 | Organiseren en promoten van sportaanbod op school en in de wijk

Op scholen organiseren we tussen- en naschoolse activiteiten. We leggen de verbinding tussen verenigingen en scholen en zorgen dat kinderen kunnen kennis maken met lokaal sportaanbod. Voorbeelden daarvan zijn Sjors Sportief en verenigingsclinics op scholen. Met sportactiviteiten in de wijk bereiken we kinderen die niet via een sportvereniging sporten of bewegen. We onderzoeken de mogelijkheden om de buurt hier meer bij te betrekken. Bijvoorbeeld in de vorm van wijk sportclubs.

3 | Ondersteunen bij het organiseren van bewegingsonderwijs

Het organiseren van bewegingsonderwijs is de verantwoordelijkheid van scholen. We ondersteunen groepsleerkrachten om gymlessen kwalitatief en organisatorisch goed te verzorgen. We onderzoeken samen met het onderwijs de mogelijkheden om de inzet van vakleerkrachten en gebruik van locaties voor bewegingsonderwijs efficiënt te organiseren. Daarnaast bekijken we periodiek met vakleerkrachten of de sportvoorzieningen (materialen en ruimte) aansluiten bij de inhoud van de gymlessen en beleefwereld van kinderen.

4 | Inzicht in motorische vaardigheden

We onderzoeken de mogelijkheden om in samenwerking met scholen de ontwikkeling van motorische vaardigheden van kinderen te volgen, **en daaraan een beweegadvies te koppelen.**

5 | Talent ontwikkelen

We geven kinderen de mogelijkheid om hun talenten te ontdekken. Bijvoorbeeld door sportaanbod van lokale aanbieders te promoten. Inspirerende verhalen van sporttalenten zetten we in de spotlights als sporthelden van Rheden. Op regionaal niveau ondersteunt Topsport Gelderland Gelderse talenten bij hun sportieve én maatschappelijke carrière. Ook is Topsport Gelderland een mogelijke partner om jeugdafdelingen van sportverenigingen te versterken.

PARTNERS

Basisscholen
 Kinderdagverblijven/BSO
 Dorps- en buurthuizen
 Sportverenigingen –en aanbieders
 Richard Krajicek Foundation
 GGD Gelderland-Midden
 Topsport Gelderland
 CIOS
 Astrum College
 ALO
 Sociale Gebiedsteams

JONGEREN 13-19 JAAR

Het sport- en beweeggedrag van jongeren verandert wanneer zij van de basisschool naar het middelbaar onderwijs gaan. De interesses en bezigheden veranderen, denk aan bijbaantjes, schoolwerk, gamen en social media. De sportdeelname verplaatst zich veelal van verenigingen naar anders georganiseerde vormen zoals sportscholen, playgrounds en cruyff courts. Het dagelijks bewegen neemt sterk af, met name vanaf de leeftijd 15/16 jaar. Ook de schoolomgeving verandert. Het schoolplein met voetbalveld, tik- en balspellen maakt plaats voor zithoeken en de mobiele telefoon. Relaties met leeftijdsgenoten en het gevoel ergens bij te horen zijn in deze fase belangrijk.

DOEL

Een omgeving creëren voor jongeren die uitnodigt tot bewegen.

UITVOERING

1 | Verbinding tussen middelbare school en sportverenigingen –en aanbieders

We leggen verbinding en contacten tussen de middelbare school en sportverenigingen –en aanbieders. Dat kan bijvoorbeeld in de vorm van naschools aanbod, of clinics tijdens gymlessen.

2 | Bewegvriendelijke schoolinrichting

We ondersteunen middelbare scholen wanneer zij de schoolomgeving beweegvriendelijk in willen richten. Denk aan het inbouwen van sport- en beweegactiviteiten in het lesprogramma, of een beweegvriendelijk schoolplein. We onderzoeken of we een combinatiefunctionaris hiervoor kunnen inzetten.

3 | Inrichting van openbare sport- en speelvoorzieningen

Waar mogelijk richten we openbare sport- en speelplekken multifunctioneel en voor verschillende doelgroepen in. Zo maken veel jongeren gebruik van het multifunctionele Richard Krajicek Playground in Velp-Zuid. In de Kanaalzone Dieren/Spankeren realiseren we een Calisthenicspark, een sport die onder jongeren ook populair is.

PARTNERS

Jongerenwerk
Sportverenigingen –en aanbieders
Dorps- en buurthuizen
Middelbare scholen
Scholen voor beroepsonderwijs

SENIOREN

Veel senioren in de gemeente bewegen nog volop. Bijvoorbeeld door het huishouden te doen, te wandelen of een rondje fietsen. Dat is met name in de leeftijd 65-74 jaar. Vanaf 75 jaar neemt de activiteit af. Ook is de groep die wekelijks sport een stuk kleiner. Voor senioren is sport en bewegen erg belangrijk. Om vitaal te blijven. Maar ook om anderen te ontmoeten. Het behouden van contacten met familie, burens, vrienden en kennissen wordt met de leeftijd moeilijker. Sporten en bewegen in een groep is een geweldige manier om deze ontmoeting te blijven stimuleren.

DOEL

De sportdeelname onder senioren stimuleren, zodat zij langer zelfstandig kunnen blijven participeren in de samenleving en andere mensen blijven ontmoeten.

UITVOERING

1 | Begeleiden van mensen naar een geschikte sport- en beweegactiviteit

We helpen inwoners (met name senioren) die nog weinig bewegen een geschikte sport- of beweegactiviteit te vinden. We begeleiden hen zoveel mogelijk naar bestaand sport- en beweegaanbod. Door te bespreken waar de interesses en persoonlijke doelen liggen, en te kijken welke sport- en beweegaanbod in de buurt daarbij aansluit. We richten ons op mensen waarbij sport en bewegen kunnen voorkomen dat zij intensievere zorg en ondersteuning nodig hebben in de toekomst.

Hiervoor werken we nauw samen met zorgverleners (huisartsen, fysiotherapeuten en diëtisten), sport- en beweegaanbieders, dorps- en buurthuizen, woongroepen, verzorgingstehuizen, belangenorganisaties voor senioren en de gemeentelijke gebiedsteams. Dat zijn de plekken waar de doelgroep veelal binnenkomt met een hulpvraag.

We helpen inwoners enerzijds individueel met het vinden van een geschikte activiteit. Anderzijds willen we

de doelgroep groepsgevoels bereiken, en helpen groepsactiviteiten te organiseren en promoten.

2 | Zorg-sport programma's in het zwembad

Het zwembad is voor veel senioren een ideale plek om in te bewegen. Water is minder belastend voor gewrichten. In samenwerking met zorgverleners blijven we zorg-sport programma's ontwikkelen, waarin een deelnemer vaak start met een zorgtraject in water, en daarna doorstroomt naar een reguliere en structurele zwemgroep. Onder meer zorgverleners, zweminstructeurs en sport- en beweegopleidingen werken hierbij samen in beweegteams.

PARTNERS

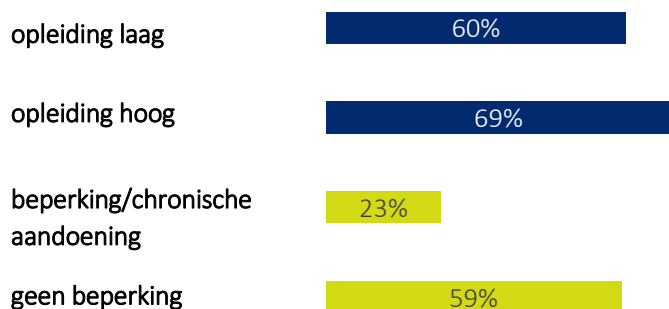
Sportverenigingen –en aanbieders
Huisartsen
Fysiotherapeuten
Diëtisten
Sport- en Beweegopleidingen (studenten)
Verzorgingstehuizen
Sociale Gebiedsteams
Dorpshuizen/Buurthuizen
Stichting STOER
Belangenorganisaties voor senioren
Zorgverzekeraars
Provincie Gelderland

SPECIFIEKE DOELGROEPEN

Onder een aantal specifieke groepen ligt de sport- en beweegdeelname aanzienlijk lager. Het gaat met name om mensen met een praktijkopleiding en lager inkomen, en mensen met een beperking of chronische aandoening⁷. Op die groepen richten we ons.

SPORTDEELNAME

Het aanbod van aangepaste sport- en beweegactiviteiten in de regio is de afgelopen jaren flink gestegen. Steeds meer kinderen en jongeren met een beperking sporten. De hulpvraag van de doelgroep die nog niet deelneemt wordt wel complexer. Met name mensen met een lichamelijke beperking of chronische aandoening (zoals artrose, diabetes en hart- en vaatziekten) sporten minder⁸.

DOEL

De sport- en beweegdeelname onder kwetsbare groepen stimuleren. Dat draagt bij aan zelfredzaamheid en gezondheid.

UITVOERING

1 | Sport en Bewegen financieel toegankelijk

We continueren de inzet van de Gelrepas en het Jeugdfonds Sport & Cultuur. We stimuleren het gebruik en verbeteren de toegankelijkheid van deze voorzieningen.

2 | Participeren door sport en bewegen

We maken sport en bewegen onderdeel van programma's die mensen helpen naar betaald werk. Sporten en bewegen zijn hier een middel om zelfvertrouwen te kweken, energiever en fit te worden en mensen te ontmoeten. Voorbeelden zijn de projecten Doorslag en Veluwezoom Dream Job.

3 | Gezonde leefstijl

Vanaf 2019 wordt werken aan je gezondheid vergoed vanuit de basis zorgverzekering. Volwassenen met overgewicht kunnen deelnemen aan een Gecombineerde Leefstijlinterventie (GLI). Professionals op het gebied van bewegen, voeding en gedrag helpen mensen meer te bewegen, gezonder te eten en voldoende te ontspannen. Voor inwoners met een lager inkomen voegen we een begeleid sportprogramma toe aan de GLI en nodigen deze doelgroep actief uit om deel te nemen.

Naast volwassenen onderzoeken we de mogelijkheden om een GLI voor kinderen met ernstig overgewicht en het gezin te starten.

4 | Een nieuw zwembad met doelgroepen bad

In 2019-2020 bouwen we een nieuw zwembad met doelgroepen bad in Velp. Het doelgroepen bad wordt een voorziening voor de hele gemeente. Met een beweegbare bodem, warme temperatuur en prikkelarme omgeving biedt deze volop beweegmogelijkheden voor onder meer ouderen, mensen met dementie, artrose of andere chronische aandoening. We zoeken de verbinding met zorgverleners, sportaanbieders, socialge gebiedsteams en tehuizen om het bad zo goed mogelijk te benutten. Met hen ontwikkelen we programma's op het gebied van zorg en sport.

⁷ Sportdeelname Index 2018, NOC*NSF

⁸ Rapportage Uniek Sporten 2018

5 | Effecten meten

We monitoren de effecten van sport- en beweegprogramma's. Met name het nieuw te bouwen doelgroepen bad biedt kansen om de effecten van zorg en sportprogramma's op de gezondheid, kwaliteit van leven en beroep op zorg en ondersteuning in kaart te brengen. We zoeken samenwerking met onder meer de Vereniging Sport en Gemeenten, Wageningen Universiteit en andere onderzoeksinstituten.

6 | Ontwikkeling aangepast sporten

Om meer mensen met een beperking mee te laten doen is samenwerking nodig tussen onderwijs, zorgorganisaties, woongroepen, dorpshuizen, sportverenigingen –en aanbieders en buurtsportcoaches. Het vinden en opleiden van trainers en coaches, ondersteunen van verenigingen bij het organiseren van aanbod, toegankelijk maken van accommodaties en vervoer zijn belangrijke aandachtspunten. We zetten het regionale loket Uniek Sporten in om:

- * Mensen met een beperking te helpen met het vinden van een geschikte activiteit
- * Het lokale aanbod voor mensen met een beperking in kaart te brengen.

* Het lokale aanbod van activiteiten onder de aandacht te brengen op plekken waar de doelgroep zich bevindt.

* Deskundigheidsbevordering voor vrijwilligers en trainers te organiseren.

PARTNERS

- Basisscholen
- Speciaal- en praktijkonderwijs
- Sportverenigingen –en aanbieders
- Uniek Sporten
- Menzis
- Wageningen Universiteit
- Vereniging Sport & Gemeenten
- Zorgverleners
- Zorgverzekeraars
- Sociale Gebiedsteams
- Organisaties voor begeleid wonen
- Dorpshuizen/Buurthuizen
- Het Duynhuis
- Ons Raadhuis
- Stichting STOER
- Revalidatiecentra

ONGEORGANISEERD SPORTEN EN BEWEGEN

Sporten en bewegen vindt steeds meer plaats in ongeorganiseerd verband. Bijvoorbeeld door zelf te hardlopen, wielrennen, of samen te bootcampen. Anderen sporten 'anders georganiseerd'. Zij voetballen op courts of playgrounds in de wijk, sporten via bedrijfssport, doen mee met beweegactiviteiten in het dorps/buurthuis, zijn aangesloten bij een (buurt)loopgroep of doen mee aan sportevenementen. Met name voor volwassenen is deze trend zichtbaar. Voor kinderen is de vereniging de belangrijkste sportplek.

DOEL

Mogelijk maken van de randvoorwaarden om anders of niet georganiseerd te sporten en bewegen.

UITVOERING

1 | Sportevenementen

We stimuleren en faciliteren sportevenementen om deze in de gemeente te laten organiseren. We verlenen vergunningen en zorgen voor faciliteiten (bijvoorbeeld voor veiligheid en bewegwijzering). We subsidiëren evenementen die bezoekers van buiten de gemeente naar Rheden trekken en een vernieuwend karakter hebben.

En zetten ons in om evenementen die van meerwaarde zijn voor doelgroepen, verenigingen en ondernemers naar de gemeente te halen en te promoten.

Voorbeelden van waardevolle evenementen zijn de Posbankloop, Ome Joops Tour, de Vael Ouwe Fietstocht en de Giro d'Italia (2016).

2 | Inrichting van de openbare ruimte

Veel ongeorganiseerde sporten vinden in de openbare ruimte plaats. De beschikbaarheid, bereikbaarheid en veiligheid van voorzieningen als paden, routes, speel/sportveldjes en groen zijn daarom belangrijk. Daarom kijken we bij ruimtelijke ontwikkelingen hoe de omgeving kan uitnodigen tot sport, bewegen, spel en ontmoeten. In het deel 'De buitenruimte als speelveld' is dit verder uitgewerkt.

PARTNERS

Natuurmonumenten
Sportevenementen
Buurt- en dorpshuizen
Het Duynhuis
Ons Raadhuis
Ondernemers
Gemeente als eigenaar van de openbare ruimte
Terreineigenaren
Provincie Gelderland
Sportbonden

3.2 SPORT – EN BEWEEGVOORZIENINGEN

Sportvoorzieningen zijn een belangrijke voorwaarde om te kunnen sporten en bewegen. Bijvoorbeeld voor onderwijs, verenigingssport, buurtsport en anders georganiseerde sport. De gemeente zorgt voor verschillende binnen- en buitensportaccommodaties, waaronder zwembaden, sportparken, sporthallen en gymzalen.

De organisatie van sport- en bewegen ligt zoveel mogelijk bij verenigingen, aanbieders en inwoners zelf. De gemeente wil de komende jaren een goede basis infrastructuur hiervoor blijven faciliteren. Hiermee levert de gemeente haar grootste financiële bijdrage aan sport. Sport- en beweegaccommodaties die duurzaam, veilig en toegankelijk zijn, én aansluiten bij de wensen en behoeften van gebruikers is het uitgangspunt.

Sport vindt niet alleen plaats in zalen of binnen de hekken van een sportpark. De openbare ruimte wordt steeds meer gebruikt. De Veluwe is daar het sprekende voorbeeld van. Ieder weekend vinden honderden mensen hun weg naar het gebied om te fietsen, mountainbiken, wandelen en hardlopen. Deze duursporten zijn ook landelijk de snelst groeiende sporttak⁹.

Bewegen begint overigens bij de voordeur. De kwaliteit van het wegdek, hoeveelheid verkeer en verlichting/veiligheid zijn bepalend voor de route die mensen kiezen, en kunnen stimuleren of juist belemmeren¹⁰. Denk bijvoorbeeld aan ouderen die te voet of fiets hun dagelijkse inkopen doen.

⁹ Factsheet Sport en Bewegen in de openbare ruimte, 2018, Mulier Instituut

SPORTVOORZIENINGEN

DOEL

Gemeentelijke sportaccommodaties moeten voor iedereen goed bereikbaar, toegankelijk, schoon, veilig en betaalbaar zijn. We richten ons de komende jaren op:

- * Het in stand houden van sportvoorzieningen
- * Optimale bezetting
- * Multifunctioneel gebruik
- * Fysieke toegankelijkheid
- * Versterken van open en uitnodigend karakter van accommodaties
- * Transparantie in beheer en tarieven

UITVOERING

1 | In stand houden van sportvoorzieningen

We behouden het kwaliteitsniveau van de accommodaties en voeren onderhoud en renovaties uit. Of we accommodaties in stand houden, of realiseren, bepalen we op basis van de behoefte van:

- * Onderwijsgebruik. Op basis van de wetgeving en gemeentelijke 'Verordening Onderwijshuisvesting'.
- * Verenigingsgebruik. We kijken naar huidig gebruik en ambities van verenigingen.
- * Demografische ontwikkelingen en landelijke sportontwikkelingen.
- * Recreatief gebruik door individuen en doelgroepen, zoals studenten, senioren en gehandicapten.
- * Andere en nieuwe vormen van sport en bewegen.

In 2017 zijn de rubbergranulaatkorrels in kunstgrasvelden landelijk in opspraak gekomen, omdat ze mogelijk risico's voor de volksgezondheid en het milieu opleveren. Bij vervanging van kunstgrasvelden kiezen we niet vanzelfsprekend voor rubbergranulaat infill, maar onderzoeken we de verschillende opties voor infill.

2 | Faciliteren van verenigingen

Sportverenigingen zijn verantwoordelijk voor hun clubgebouw en eventuele veldinventaris. Verenigingen die een clubgebouw willen (ver)bouwen faciliteren we door hen het eigendom van de opstal aan te bieden. Dit geeft verenigingen zekerheid over de eigendomssituatie en stelt hen in staat om leningen voor investeringen af te sluiten. In samenwerking met Stichting Waarborg Fonds Sport verlenen we garantstellingen voor leningen.

3 | Optimale bezetting sportvoorzieningen

Er zijn veel voorzieningen in de gemeente, maar deze zijn vooral op piekmomenten in gebruik. We streven naar een zo optimaal mogelijke bezetting. Mogelijke maatregelen daarvoor zijn:

- * De bezetting van accommodaties online inzichtelijk maken, en online reservering, betaling en geven van toegang tot accommodatie mogelijk maken.
- * Stimuleren van samenwerking tussen verenigingen onderling en met andere organisaties. Denk aan inrichting van een clubgebouw voor verschillende doelgroepen, gebruik van sportvelden door scholen en BSO's, en sportaanbod voor senioren overdag.
- * Gemeenschappelijke ruimtes in sportaccommodaties meer multifunctioneel inrichten. Zoals kantines die plek bieden voor sportteams én als ontmoetingsruimte of werkplek functioneren.

4 | Fysiek toegankelijke voorzieningen

We zorgen dat alle inwoners kunnen meedoen door voorzieningen fysiek goed toegankelijk te maken. Ook de openbare ruimte valt hieronder. Begaanbare en veilige wegen en stoepen stimuleren namelijk dat mensen te voet of per fiets op pad gaan. Met name voor mindervaliden, ouderen en mensen met een beperking is dit van belang. Toegankelijkheid kost ook geld. En niet overal is eenzelfde niveau van toegankelijkheid noodzakelijk. We stellen daarom afwegingscriteria op die helpen te bepalen waar we investeren in toegankelijkheid.

DUURZAAMHEID

DOEL

Er ligt een grote uitdaging voor Nederland en de gemeente Rheden om verdere opwarming van de aarde tegen te gaan. In de Rhedense Klimaataanpak hebben we daarvoor doelen gesteld:

- * We realiseren ieder jaar een besparing van 1,5% op ons energieverbruik.
- * In 2023 is het aandeel duurzaam opgewekte energie in Rheden 16% van de behoefte.
- * Inwoners en ondernemers zijn zich bewust van hun aandeel in de opgave en handelen ernaar.

Ook bij sportaccommodaties valt veel energie te besparen. Dat levert zowel winst voor het milieu, als kostenbesparing voor de gemeente, verenigingen en andere sportaanbieders op.

UITVOERING

1 | Gemeentelijke sportvoorzieningen verduurzamen

De komende jaren verduurzamen we de sporthallen en gymzalen. We bouwen in 2019-2020 een duurzaam en gasloos zwembad met doelgroepen bad.

2 | Sportverenigingen- en aanbieders ondersteunen bij verduurzaming

- * Met een gemeentelijke duurzaamheidslening helpen we verenigingen en stichtingen duurzame maatregelen te nemen. Zij kunnen tegen een lage rente een lening afsluiten.
- * Via de landelijke subsidieregeling 'stimulering bouw en onderhoud sportaccommodaties' kunnen verenigingen 35% van de kosten voor duurzame maatregelen gesubsidieerd krijgen.
- * De provincie Gelderland en diverse sportbonden bieden energiescans aan. Die geven verenigingen inzicht in besparingsmogelijkheden, en brengen verschillende leveranciers en opties in kaart.

DE BUITENRUIMTE ALS SPEELVELD

DOEL

We willen de openbare ruimte inrichten zodat deze uitnodigt tot sporten en bewegen.

UITVOERING

1 | Spreiden van recreatievormen in locatie en tijd

We hebben in de gemeente prachtige gebieden die voorzien in sport- en recreatiebehoefte. Tegelijkertijd verhoogt de groeiende populariteit van ongeorganiseerd en individueel sporten de druk op deze (natuur)gebieden. De hoeveelheid recreatie die de natuur aankan is niet oneindig. We willen daarom recreatie spreiden in tijd en locatie, over de hele gemeente. Hier ligt een verbinding met verschillende ruimtelijke plannen, onder meer het Masterplan Toerisme & Recreatie Veluwezoom, de omgevingsvisie buitengebied en de structuurvisie Dieren.

* Voor de Veluwe zoeken we naar evenwicht tussen recreatie en natuurbehoud. Daarvoor bekijken we welk type evenement we op welke plek, en op welk moment in het jaar toelaten.

* We bekijken hoe we de toegang tot de Veluwe kunnen spreiden met verschillende recreatieve entrees.

* We willen recreatie over een breder gebied verspreiden. Denk naast de Veluwe aan de dorpen, landgoederen en de IJssel. Bijvoorbeeld door de toegang tot de Uiterwaarden te verbeteren en aanleg van ommetjes aan de randen van de dorpen.

2 | Sport en bewegen betrekken bij (her)inrichting van de openbare ruimte

Bij ruimtelijke plannen kijken we hoe de omgeving beweegvriendelijk kunnen inrichten. Er zijn verschillende projecten waar we dit al toepassen. Zo hebben we voor de Zuidflank in Rheden een Masterplan ontwikkeld om de uitstraling en recreatiemogelijkheden van het gebied te verbeteren. Aanleg van een wandelpad door het hele gebied, herstellen van zichtlijnen in het sportgedeelte, én aanleg van een natuurspeelplaats zijn hier onderdeel van.

Samen met stichting Beleef het Kanaal, ondernemers en inwoners ontwikkelen we een masterplan voor de Kanaalzone in Dieren. Het gebied wordt nu weinig gebruikt, maar biedt veel kansen voor bedrijvigheid en recreatie. Een inwonersinitiatief voeren we in 2019 al uit: aanleg van een Calisthenicspark. Daar kunnen mensen met eigen lichaamsgewicht trainen op minimale apparatuur.

3 | Aandacht voor fietsen

Rheden is qua landschap en natuur een aantrekkelijk fietsgebied. We zorgen voor een goede fietsinfrastructuur, onder meer door fietspaden goed te verlichten en het realiseren van betere fietspaden.

4 | Uitdagende speel- en sportplekken in de wijk

Bij de (her)inrichting van openbare speel- en sportplekken in de wijk zorgen we voor een uitdagende inrichting. We kiezen niet automatisch voor een traditionele speeltuin inrichting. Maar denken bijvoorbeeld aan natuurspeeltuinen, een beweegvriendelijk schoolplein voor leerlingen én de wijk, een multifunctionele playground, of juist een open natuurlijk terrein zonder vooraf bedachte functie. Dat stimuleert creativiteit en daagt uit om spellen te verzinnen, groepsactiviteiten te doen, of te bouwen.

5 | Bekendheid geven aan routes

We brengen routes voor onder meer hardlopen, paardrijden, mountainbike, wandelen en fietsen in kaart en promoten ze. Enerzijds om het recreatieve gebruik van het terrein te verspreiden en reguleren. Anderzijds om de recreatiemogelijkheden van het gebied onder de aandacht te brengen en te zorgen voor goed gastheerschap. Het fiets-

knooppuntennetwerk hebben we samen met andere Veluwe gemeenten gemoderniseerd. Het netwerk is uitgebreid en beter aangesloten op natuur, landschap, culturele hotspots en horeca en andere recreatieve voorzieningen. We onderzoeken de mogelijkheden voor een wandelknooppunten systeem. Voor mountainbike ontwikkelen we samen met terreineigenaren een aantrekkelijke route met veel reliëf.

PARTNERS

Scholen
Sportverenigingen –en aanbieders
Stichting Waarborgfonds Sport
Stimuleringsfonds Volkshuisvesting
Stichting Beleef het Kanaal
Ondernemers
Provincie Gelderland
Sportbonden
Terreineigenaren
Gemeente als eigenaar van de openbare ruimte
Gemeente als eigenaar van vastgoed
Stichting Toeristisch Platform Veluwe

3.3 VITALE SPORTVERENIGINGEN –EN AANBIEDERS

Bijna 12.000 mensen (27%) in de gemeente Rheden sporten in verenigingsverband. Sportbeoefening bij de club draagt bij aan een gezond leven, ontspanningsmogelijkheden en aanbod van competities. Ook zijn verenigingen bij uitstek de plek waar binding tussen mensen ontstaat, normen en waarden worden gevormd, je leert winnen en verliezen én waar een groot gevoel van saamhorigheid heerst. Verenigingen vervullen daarmee een belangrijke maatschappelijke rol en zijn onmisbare partners in sport en bewegen.

Bij verenigingen gaat het om traditionele sportverenigingen zoals voetbal-, tennis-, hockey-, korfbal- en volleybalverenigingen. Maar ook andere vormen van georganiseerde sport, zoals senioren sportgroepen of sportgroepen voor mensen met een beperking rekenen we hierbij.

De verenigingscultuur in Nederland is uniek, maar staat ook onder druk. Voor verenigingen is het steeds moeilijker om leden, goed kader, bestuurders en vrijwilligers te vinden en behouden. Laagdrempeligheid, flexibiliteit, kwaliteit en beschikbaarheid van het aanbod zijn vaak bepalend of en waar mensen gaan sporten en bewegen. Commerciële aanbieders en ongeorganiseerde sport spelen hier goed op in. De verenigingen in Rheden beseffen dat het nodig is om

over nieuwe manieren van verenigen, vernieuwd activiteitsaanbod, verbinding met andere organisaties en doelgroepen na te denken.

DOEL

De gemeente wil verenigingen ondersteunen om door te groeien naar een vitale vereniging.

Een vitale vereniging heeft een georganiseerd sportaanbod, is financieel gezond en heeft voldoende en kwalitatief goede menskracht. Daarnaast kenmerkt de vereniging zich door een open houding. De vereniging heeft een activiteitsaanbod dat bijdraagt aan de sportiviteit, gezondheid en het welzijn van zowel de eigen leden als de rest van de bevolking in de wijk of het dorp. Voor verschillende doelgroepen biedt zij activiteiten aan. De vitale vereniging speelt in op ontwikkelingen in de samenleving, en werkt samen met organisaties uit bijvoorbeeld onderwijs, bedrijfsleven, zorg en welzijn.

UITVOERING

De ondersteuning van de gemeente richt zich op overkoepelende thema's voor verenigingen, zoals visie- en beleidsontwikkeling, werven en behouden van leden, vrijwilligers en kwalitatief goed kader, accommodatiegebruik, communicatie en sponsoring. Één op thema's rondom de 'open club', zoals activiteiten voor verschillende doelgroepen, samenwerking tussen verenigingen onderling, en samenwerking met andere (maatschappelijke) organisaties. De concrete uitvoering bestaat uit:

1 | Thema- en netwerkbijeenkomsten

We organiseren thema bijeenkomsten en netwerkmomenten voor sportverenigingen en vrijwilligersorganisaties in de gemeente. Daarmee vormen we een platform om ontwikkelingen, nieuws, ervaringen en best practices te delen.

2 | Promoten

We promoten het sport- en beweegaanbod in de gemeente Rheden. We brengen de activiteiten van onder meer verenigingen, aanbieders, evenementen en sportgroepen onder de aandacht bij doelgroepen. Voorbeelden zijn het boekje Sjors Sportief dat we jaarlijks uitbrengen onder alle basisscholen. Voor ouderen verspreiden we jaarlijks een Activiteitengids met daarin het aanbod van sport, cultuur en ontspanning.

3 | Verenigingsondersteuning

Verenigingen kunnen voor ondersteuning een beroep doen op de betreffende sportbond. Daarnaast helpen wij verenigingen individueel of in clusters om vitaal te worden en te blijven.

* We leggen verbindingen tussen sport- en beweegaanbieders onderling, en met andere sectoren en partijen uit onder meer bedrijfsleven, onderwijs, zorg, welzijn en recreatie. Een voorbeeld daarvan is het project 'Vitaal Sportpark Zuidflank Rheden', waarin we met sportverenigingen uit de Zuidflank een plan maken voor meer samenwerking, een open en uitnodigende club voor heel Rheden, bereiken van verschillende doelgroepen en een goede sportieve en maatschappelijke benutting van het sportpark.

* We benutten platformen voor matches tussen samenleving en bedrijfsleven. Voorbeelden daarvan zijn de Rhedens/Doesburgse Uitdaging en de stichting Sport en Zaken.

* Verenigingen kunnen bij het gemeentelijke Sportbedrijf terecht voor verenigingsondersteuning.

4 | Vrijwilligersbeleid

Vrijwilligers in de gemeente Rheden kunnen gratis gebruik maken van de gemeentelijke vrijwilligersverzekering. Daarnaast biedt het Loket Vrijwillige Inzet ondersteuning, onder meer met een online vacature- en talentenbank en verschillende cursussen. Dat gaat van een cursus excel tot een cursus omgaan met dementie.

PARTNERS

Sportverenigingen –en aanbieders
 Uniek Sporten
 Rhedens/Doesburgse Uitdaging
 Stichting Sport & Zaken
 Loket Vrijwillige inzet
 Gelderse Sportfederatie
 Provincie Gelderland
 Beroepsonderwijs
 Basisscholen
 Middelbare Scholen

4 UITVOERING, MIDDELEN & RANDVOORWAARDEN

Na vaststelling van dit kader vertaalt het college het kader in een uitvoeringsplan. Daarnaast werken we aan de doorontwikkeling van het gemeentelijke Sportbedrijf.

4.1 UITVOERING IN SAMENHANG

De uitvoering van dit kader ligt voor een belangrijk deel, maar, niet alleen bij het gemeentelijke Sportbedrijf, en het beleidsveld sport en bewegen. Op het gebied van sport is de capaciteit binnen de gemeente beperkt. Daarom is uitvoering in samenhang met verschillende andere beleidsterreinen nodig. Denk aan de Wmo, Jeugd, Participatie, Toerisme & Recreatie en Ruimte. Concreet sluit sport en bewegen aan bij de volgende beleidsplannen, en de middelen die daaraan verbonden zijn:

- * Meerjarenbeleidkader Sociaal Domein 2016-2020 'Meedoen'
- * Wettelijke taken voor de Wet maatschappelijke ondersteuning, Participatiewet, Jeugdwet en Wet publieke gezondheid
- * Kadernota Minimabeleid 2015-2018
- * Lokale nota Publieke Gezondheid 2017-2021
- * Nota Samenredzaamheid
- * Omgevingsvisie buitengebied
- * Structuurvisies Velp, Rheden, Dieren en Kleine Kernen
- * Beleidskader Klimaataanpak Rheden 2019-2020
- * Masterplan Toerisme & Recreatie 2016
- * Rhedens Vastgoedkader 2019
- * Speelbeleid

4.2 DOORONTWIKKELING SPORTBEDRIJF

Het gemeentelijke Sportbedrijf voert een belangrijk deel van dit kader uit. Het gaat om het beheer en exploitatie van sportaccommodaties (sporthallen, gymzalen, zwembaden en sportparken) én programma's op het gebied van sport- en beweegstimulering (zoals de inzet van beweegcoaches, combinatiefunctionarissen en Jongeren Op Gezond Gewicht).

Om de genoemde ambities en doelen te halen bekijken we de rol en positie van het Sportbedrijf in de toekomst. Naast het beheer en exploitatie van accommodaties vraagt het kader om doorontwikkeling van voorzieningen en een meer activerende en verbindende rol in de samenleving. Met het project 'Doorontwikkeling Sportbedrijf' werken we hieraan.

De uitgangspunten voor de toekomstige rol van het Sportbedrijf zijn:

- 1** | Het Sportbedrijf heeft een verbindende rol in de samenleving.
- 2** | Het Sportbedrijf maakt gebruik van duurzame accommodaties die aansluiten bij de wensen en behoeften van gebruikers.
- 3** | Het Sportbedrijf is herkenbaar, vindbaar en toegankelijk.

4.3 FINANCIËN

Om dit beleidskader uit te voeren zijn de huidige structurele en incidentele budgetten voor sport en bewegen nodig. Bij het opstellen van deze nota vragen we geen extra financiële middelen. Per begrotingsjaar kijken we naar de mogelijkheden. De huidige budgetten voor sport en bewegen zijn als volgt te splitsen:

1 | BESCHIKBAAR STELLEN SPORTACCOMMODATIES

De grootste bijdrage aan sport en bewegen levert de gemeente door accommodaties beschikbaar te stellen tegen een tarief dat een stuk lager ligt dan de kostprijs. Verenigingen betalen voor het gebruik van de accommodaties minder dan het beheer, onderhoud en exploitatie in werkelijkheid kost. De onderstaande budgetten zijn momenteel opgenomen in de begroting.

STRUCTUREEL	
BINNENSPOORT ACCOMMODATIES	
Lasten	€990.730
Baten	€529.733
Saldo	-€460.997

BUITENSPOORT ACCOMMODATIES	
Lasten	€610.155
Baten	€139.500
Saldo	-€470.655

ZWEMBADEN	
Lasten	€997.971
Baten	€378.933
Saldo	-€619.038

SPORTACCOMMODATIES ALGEMEEN	
Lasten	€230.315
Saldo	-€230.315

TOTAAL	
Lasten	€2.829.171
Baten	€1.048.166
Saldo	-€1.781.005

2 | PROGRAMMA'S STIMULERING SPORT & BEWEGEN

De programma's en projecten hieronder zijn voorbeelden uit het huidige beleid. Voor verschillende programma's maken we gebruik van landelijke subsidies, rijksbijdragen en bijdragen van derden. Voorbeelden zijn de GIDS gelden (Gezond In De Stad), bijdrage van het onderwijs aan de impuls combinatiefuncties en provinciale subsidie Open Club/Vitaal Sportpark.

STRUCTUREEL	
SPORT & BEWEGEN FINANCIEEL TOEGANKELIJK -Gelrepas -Jeugdfonds Sport & Cultuur <i>sport, cultuur, uitstapjes, vervoer etc.</i>	€300.000
STIMULEREN SPORT- EN BEWEGEDELNAME -Inzet Bewegcoaches -Subsidies aangepast sporten en sportstimulering verenigingen en aanbieders	€81.397
BREDE IMPULS COMBINATIEFUNCTIES Sport, cultuur en mediawijsheid	€254.855
BIJDRAGEN RIJK, DERDEN & SUBSIDIES	€204.061

INCIDENTEEL	2019	2020	2021	2022
SPORT, BEWEGEN EN GEZONDHEID onder meer -Jongeren Op Gezond Gewicht -Leefstijl interventies -Projecten sport, bewegen en participatie	€168.500	€161.500	€79.500	€10.000
BIJDRAGEN RIJK, DERDEN & SUBSIDIES	€122.000	€115.000	€69.500	-